

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : मे - २०२६

सत्र ४ थे

विषय : सामाजिक धोरण, नियोजन आणि विकास (BSW23-401)

दिनांक : २१/०५/२०२६

गुण: ६०

वेळ: स.१०.०० ते दु. १२.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

१. सामाजिक समस्यांच्या निवारणासाठी सामाजिक धोरणात ----- चा समावेश असतो.
अ) चौकट ब) ज्ञान क) गट ड) दीर्घ कालीन नियोजन
२. सामाजिक धोरणाचे प्राथमिक उद्दीष्ट हे ----- ला बढती देणे आहे.
अ) सामाजिक न्याय ब) शासकीय काम क) संधी ड) भेदभाव
३. ----- हे सामाजिक धोरणाचे एक तत्व आहे.
अ) विविधता ब) निष्ठा क) समानता ड) समाज
४. शासकीय विचारधारा ही धोरणात्मक निर्णयाला आकार देते हे ----- निर्धारक दर्शवते.
अ) सामाजिक ब) राजकीय क) सांस्कृतिक ड) कायदेशीर
५. लोकांचा सहभाग हे सामाजिक ----- चे एक तत्व आहे.
अ) धोरण ब) कायदे क) नियोजन ड) रचना
६. नियोजनाचा ----- हा एक प्रकार आहे.
अ) सामाजिक ब) सामान्य क) राष्ट्रीय ड) रणनीतित्मक
७. भारतात नियोजन आयोग ----- साली स्थापन झाला.
अ) १९५२ ब) २०१५ क) २००० ड) १९५०
८. मानवी विकास म्हणजे ----- कौशल्य आणि आरोग्य या माध्यमातून लोकांचे सबलीकरण करणे होय.
अ) शिक्षण ब) मनोरंजन क) गट ड) दर्जा
९. ----- हे शाश्वत विकासाचे पहिले ध्येय आहे.
अ) गुणवत्तापूर्ण शिक्षण ब) लिंगभाव समानता क) शुन्य भूक ड) गरीबी निर्मुलन
१०. मानवी विकासाचा ----- हा एक निर्देशक आहे.
अ) लोकसंख्या ब) आर्युमान क) उदरनिर्वाह ड) स्थान

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(२०)

- १) सामाजिक विकास आणि आर्थिक विकासातील फरक स्पष्ट करा.
- २) मानवी विकासाच्या निर्देशकांवर थोडक्यात लिहा.
- ३) निती आयोगाची कार्ये लिहा.
- ४) सामाजिक धोरणातील संस्थात्मक प्रारूपावर चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

(१५)

- १) सामाजिक धोरणाचे निर्धारक सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) सामाजिक नियोजनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- ३) शाश्वत विकासाची ध्येय सविस्तर वर्णन करा.

प्र.४ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

(१५)

- १) कल्याणकारी दृष्टीकोन / मार्ग
- २) सामाजिक नियोजनाची उद्दीष्टे
- ३) समान संधीचे तत्व
- ४) सामाजिक धोरणाची वैशिष्ट्ये
- ५) सामाजिक धोरणाचे महत्व

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. Social policies involve ----- for solution of social problems.
a) fram work b) knowledge c) team d) long term planning
2. Primary objective of social policy is to promote ----- .
a) social justice b) government work c) opportunities d) discrimination
3. ----- is one of the principle of social policy.
a) Diversity b) Commitment c) Equality d) Society
4. Government ideology shapes the policy decision is ----- determinants.
a) social b) political c) cultural d) legal
5. Peoples participation is one of principle of social ----- .
a) policy b) legislation c) planning d) structure
6. ----- is one of the type of planning.
a) Social b) General c) National d) Strategic
7. Planning Commission of India established in ----- .
a) 1952 b) 2015 c) 2000 d) 1950
8. Human development means to empower people through ----- skill & health.
a) education b) recreation c) team d) status
9. ----- is the first sustainable development goal.
a) Quality education b) Gender equality c) Zero hunger d) No poverty
10. ----- is one of the human development indicator.
a) Population b) Life expectancy c) Livelihood d) Location

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Distinguish between social & economic development.
- 2) Write in brief on human development indicators.
- 3) Write on NITT Ayog functions.
- 4) Discuss on institutional model of social policy.

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) Explain in details determinants of social policy.
- 2) Explain the stages of social planning.
- 3) Describe in detail sustainable development goals.

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Welfare approach
 - 2) Objectives of social planning
 - 3) Principle of equal opportunity
 - 4) Characteristics of social policy
 - 5) Importance of social policy
-